

ZBORNICA VARNOSTI
IN ZDRAVJA PRI DELU

ZVZD

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zvzd.si

NAVODILO ZA VARNO DELO

Šifra dokumenta / izdaja:

NVD – ZbVZD – S 009 / 01

Stran: 1/3

www.zbornica-vzd.si

PLAZEMSKI REZALNIK

1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

- **Seznani se z navodili za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.**
- Preglej in uredi **okolico delovnega mesta.**
- Uporabljaljaj samo **brezhibno delovno opremo.**
- Preveri **delovanje varnostnih naprav.**
- **NE PRIČNI Z DELOM**, če:
 - ❖ nisi ustrezno **usposobljen** (ustrezno zdravniško spričevalo, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.),
 - ❖ si v neustreznem **psihofizičnem stanju** (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.
- V primeru ugotovljenih **pomanjkljivosti** in nepravilnosti **takoj obvesti pristojnega.**

2. OPOZORILA in NEVARNOSTI

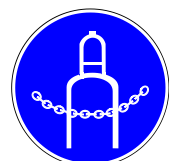
- Nevarnost **optičnega sevanja.**
- Nevarnost opeklin zaradi sevalne temperature ali dotika - prijema močno segretyh kovinskih delov.
- Nevarnost nastanka požara, če se v bližini mesta rezanja nahaja gorljiv material.
- Opekline rok v primeru posega do plamenskega izvora v času prižiganja plamena ali v času rezanja.
- Vbrizg raztaljene kovine v delavca, če se ta nahaja v neposredni bližini mesta rezanja.
- Padeč predmeta - obdelovanca delavcu na noge ali stisk prstov rok med mizo in obdelovanec v primeru nepredvidnosti delavca ali neurejenosti delovnega mesta v času polaganja plošč na rezalno mizo.
- Padeč delavca zaradi spolzkosti, nečistosti ali založenosti tal in okolice delovnega mesta.
- Udarec delavca z deli premične delovne mize v manipulativnem prostoru stroja.
- Poškodbe delavca z električnim tokom v primeru neustrezne zaščite ali poškodb elektro opreme na stroju.
- Poškodbe delavca z električnim tokom v primeru dotika plazemskih šob ali posega v notranjost plazemskega izvora v času obratovanja.
- Možnost ostalih poškodb zaradi neupoštevanja navodil za varno delo.

3. VARNOSTNI UKREPI IN PRAVILA VARNEGA TER ZDRAVEGA DELA

- Delovno opremo uporabljaljaj **namensko in v skladu z navodili za varno delo proizvajalca delovne opreme.**
- Z delovno opremo upravljaj tako, da **s svojim delom ne ogrožaš svoje varnosti in zdravja** ali varnosti in zdravja drugih oseb.
- **Prepovedano je poseganje v nevarno območje!**
- **Prepovedano je odstranjevanje varnostnih naprav in varoval ali povzročiti, da te ne delujejo.**
- Delovno mesto mora biti **urejeno, pospravljenno in suho (nemastno).**
- Delovno mesto mora biti **izolirano proti zemlji.**
- **Okolica mora biti zastrta z zasloni zaradi močne svetlobe.**
- S strojem za plazemski razrez materiala in s plazemskim izvorom sme delati samo delavec, ki je strokovno usposobljen za pravilno in varno delo ter zdravstveno in psihofizično sposoben za tako delo.

- Pred pričetkom dela preveri stanje električnih priključkov in kablov - podaljškov, da ti niso mogoče poškodovani, stanje in pritrditev plinskih cevi ter ustreznost zaprtja ohišja plazemskega izvora.
- Iz okolice delovnega mesta odstrani ves gorljiv material in izvajaj delo tako, da ne pride do požara.
- Pri spremljanju razreza uporablaj predpisana osebna zaščitna sredstva in opremo, (zaščitno masko s potrebno zatemnitvijo, zaščitni predpasnik in rokavice ter zaščitne delovne čevlje), ki varujejo pred negativnimi vplivi rezanja in raztaljene kovine.
- Obdelovanec - ploščo za razrez dobro in stabilno namesti na rezalno mizo s pomočjo dvigala.
- Pri prenosu in odlaganju plošč za razrez na rezalno mizo pazi, da ti ne stisne prstov rok, ali da ti ne pade na noge zaradi nepravilnega vpetja z nosilno napravo. Pred vpenjanjem plošče z nosilnimi čeljustmi, je te potrebno predhodno kontrolirati glede ustreznosti, če so obrabljene ali poškodovane, jih je treba izločiti iz uporabe.
- Pritrditev plošč na nosilna sredstva mora biti v štirih točkah simetrično in tako, da zagotavlja stabilnost.
- Vklopi stroj, vstavi oziroma izberi krmilni program ter z vžigalniki prižgi plamen na rezalniku.
- Ustrezno nastavi jakost moči glede na zahteve obdelovanca.
- V času rezanja, če je to potrebno, spremljaj rezanje samo preko zaščitne maske z ustrezno zatemnitvijo.
- Pri menjavi rezalnih šob izključi stroj iz pogona in zapri dovod plina ter stroj v položaju IZKLOP zakleni.
- Za prijemanje in obračanje manjših kosov materiala uporablaj ustrezne pripomočke: prijemala, klešče; upoštevaj, da je rezani material pregret.
- V zaprtem prostoru je treba zagotoviti ustrezno prezračevanje prostora - ventiliranje za odvod nastalih plinov.
- Okolico delovnega mesta okrog rezalne mize vzdržuj čisto in urejeno. Materiale, ki so izrezani in vroči odlagaj na za to urejeno ognje odporno mesto, kjer ni v bližini gorljivega materiala.
- Nikoli ne prijemaj in prenašaj vročih predmetov prosto z roko, pri tem uporablaj usnjene rokavice.
- Obdelovance zlagaj na ustrezno mesto tako, da so stabilni in ni možnosti zruška letih.
- V bližini mesta rezanja ali v prostoru, kjer se vari, ni dovoljeno uporabljati vnetljivih plinov in lahko hlapljivih ter gorljivih tekočin in drugih lahko vnetljivih materialov.
- V času obratovanja stroja ne posegaj z roko do plazemskih šob, ker so te pod napetostjo >100 V.
- Ohišje plazemskega izvora ne sme biti odprto, ker je notranjost izvora prav tako pod napetostjo >100 V, zato je prepovedan poseg v notranjost izvora v času obratovanja naprave.
- V primeru poškodb električnih kablov in elektro opreme na napravi je potrebno delo ustaviti in poškodbe sanirati. To naj opravi strokovno usposobljena oseba - električar.
- Ne nahajaj se v manipulativnem prostoru rezalne mize. Prav tako prepreči vstop drugim delavcem.
- Pri delu z dvigalom za nalaganje obdelovancev upoštevaj navodila za varno delo z dvigalom.
- Stik delov telesa z deli pod napetostjo lahko povzroči smrt ali resne opekline.
- Upravljanje plazemskega sistema sklene električni tokokrog med rezalnim gorilnikom in obdelovancem. Obdelovanec in vse, kar se le tega dotika, je del električnega tokokroga.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nikoli se ne dotikaj ohišja rezalnega gorilnika, obdelovanca ali vode v vodni mizi v času delovanja plazemskega sistema. ➤ Delovanje srčnih spodbujevalnikov in slušnih pripomočkov je lahko moteno zaradi magnetnih polj. 	
4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
  	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ➤ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost. Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: <ul style="list-style-type: none"> ❖ delovna obleka (SIST EN ISO 11612), ❖ varilski predpasnik (SIST EN ISO 11611), ❖ zaščitna očala (SIST EN 166, SIST EN 169) ❖ varilska maska (elektro optični filter za masko, zunanje zaščitno steklo - SIST EN 175, SIST EN 379), ❖ zaščita sluha (SIST EN 352-2), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 12477), ❖ zaščitna obutev s kapico (SIST EN ISO 20345). 	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš na stroju, orodju ali pripravah kakršnekoli poškodbe, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, delovno opremo takoj izključi in o tem obvesti pristojnega. ➤ Stroj opremi z napisom »POZOR! NE VKLAPLJAJ, STROJ V OKVARI!« 	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pri nepravilnostih v delovanju aktiviraj izklop v sili, izključi glavno stikalo in obvesti nadrejenega. ➤ V primeru nezgod z delovno opremo izključi pogon delovne opreme, poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulanto prve pomoči. 	 112
7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravstvene posledice: poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt. ➤ Delovno pravne posledice: opozorilo, opomin, prenehanje dela. 	